BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Jaunimo g. 2, 59206 Birštonas, tel. (+370 64779338) , el. p. kontrole@birstonas.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188644330

Birštono savivaldybės Tarybai
Birštono savivaldybės Merui
Birštono savivaldybės administracijos Direktoriui

IŠVADA DĖL GARANTIJŲ SUTEIKIMO

2025 m. lapkričio 4 d. Nr. 3IŠ-5
Birštonas

Vietos savivaldos įstatymas[1] nustato, kad savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba rengia ir savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis, garantijų suteikimo kreditoriams už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis.

Birštono savivaldybės Meras[2] raštu kreipėsi į Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) prašydamas parengti išvadas dėl Birštono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) galimybės prisiimti ilgalaikius įsipareigojimus pagal garantijas už UAB „Birštono šiluma“ planuojamas imti paskolas:

1. garantijos suteikimo Bendrovės planuojamai imti 248,0 tūkst. Eur ilgalaikei paskolai investiciniam projektui finansuoti – elektrostatinio filtro įsigijimui.

2. garantijos suteikimo Bendrovės planuojamai imti 250,0 tūkst. Eur ilgalaikei paskolai apyvartinių lėšų trūkumui padengti.

Vykdydama Vietos savivaldos įstatymo reikalavimus bei atsižvelgdama į Savivaldybės Mero raštą[3], Kontrolės ir audito tarnyba atliko vertinimą, kurio tikslas gauti pakankamą užtikrinimą dėl Savivaldybės skolinių įsipareigojimų pagal garantijas teisėtumo ir pateikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl galimybės suteikti garantijas UAB „Birštono šiluma“ už planuojamas imti ilgalaikes paskolas:

- 248,0 tūkst. Eur investicinio projekto finansavimui – elektrostatinio filtro įsigijimui.
- 250,0 tūkst. Eur apyvartinių lėšų trūkumui padengti.

Vertinimas suplanuotas ir atliktas taip, kad būtų gautas pakankamas užtikrinimas, jog Savivaldybė suteikdama garantijas už Bendrovės imamas ilgalaikes paskolas, neviršys teisės aktuose nustatytų skolinimosi limitų.

[1] Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 67 str. 1 d. 3 p.
[2] 2025-10-22 raštas Nr.(6.17.MR.)-SR-1014„Dėl išvadų pateikimo“
[3] 2025-10-22 raštas Nr.(6.17.MR.)-SR-1014„Dėl išvadų pateikimo“

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Rengiant šią išvadą buvo vadovaujamasi nuostata, kad Savivaldybės administracijos pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

Vertinimo apribojimai

Lietuvos Respublikos teisės aktai nereglamentuoja Savivaldybės kontrolieriaus teikiamos išvados dėl Savivaldybės galimybės imti paskolą ar suteikti garantiją už Savivaldybės kontroliuojamų įmonių imamas paskolas formos, turinio ir apimties, nėra parengtų metodikų. Todėl rengiant šią išvadą apsiribota atlikti vertinimą teisėtumo požiūriu, t.y. vertinta Savivaldybės garanto suteikimo atitikimas imperatyvioms teisės normoms (privalomiems reikalavimams).

Su Išvada dėl garantijų suteikimo galima susipažinti Savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birstonas.lt.

Vadovybės atsakomybė

Savivaldybės administracija ir Bendrovės vadovybė yra atsakingos už pateiktų dokumentų ir duomenų tikrumą bei teisingumą. Atliekant vertinimą buvo vadovaujamasi nuostata, kad pateikti dokumentai ir duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, galutiniai, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

Savivaldybės administracijos Biudžeto ir apskaitos skyrius tvarko ir yra atsakingas už Savivaldybės vardu prisiimtų skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų apskaitą, paskolų panaudojimo kontrolę; analizuoja Birštono savivaldybės skolų būklę, kontroliuoja skolos limitų vykdymą ir yra už šias funkcijas atsakingas.

Savivaldybės administracija taip pat yra atsakinga už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.

Bendrovės vadovybė atsako už paskolų, už kurias Savivaldybė teikia garantijas, panaudojimą nurodytiems tikslams, už savalaikį atsiskaitymą su prekių ir paslaugų tiekėjais, kredito įstaigomis bei informacijos teikimą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų tikslas yra, atlikus vertinimą, gauti pakankamą užtikrinimą ir pateikti išvadą Savivaldybės tarybai, kurioje išreiškiama nuomonė dėl Savivaldybės galimybės suteikti garantijas už Bendrovės imamas ilgalaikes paskolas.

Vertinimas atliktas taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, jog Savivaldybė suteikdama garantijas už Bendrovės imamas ilgalaikes paskolas, nepažeis teisės aktais nustatytų garantijų limitų.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Birštono savivaldybės interneto tinklapyje adresu: http://birstonas.lt/savivaldybe/struktura-ir-kontaktai/kontroles-ir-audito-tarnyba-2/. Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Teisinis reguliavimas

Lietuvos Respublikos biudžeto sandoros įstatyme[4] nurodyta, kad Savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme[5] (toliau – Biudžeto įstatymas) nustatytų skolinimosi limitų (jeigu

[4] Lietuvos Respublikos biudžeto sandoros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I- 430 (aktuali redakcija) 17 str. 1d. 5 p.
[5] Lietuvos Respublikos 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymas

tokie limitai nustatomi), Vyriausybės nustatyta tvarka[6] gali teikti garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir sutartis pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

Savivaldybių skolinimosi taisyklėse nurodyta[7], kad savivaldybė turi įvertinti, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus pagal garantijas neviršys Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme ir Biudžeto įstatyme nustatytų skolinimosi limitų: skolos ir garantijų.

Savivaldybėms grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčių limitas 2025 metams nenustatytas[8].

Pagal Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį įstatymą[9] savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis, negali viršyti 60 procentų atitinkamais metais prognozuojamo savivaldybės biudžeto pajamų ir pasibaigusių metų gautų biudžeto pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos, o savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ar kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas ir valstybės biudžeto dotacijas, sumos[10].

Savivaldybės garantijų limitai

Prognozuojamos 2025 metų Birštono savivaldybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio[11] – 9835,0 tūkst. Eur, o paskutinių pasibaigusių metų (2024 m.) Savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, suma – 2489,8 tūkst. Eur. Rodiklis, pagal kurį skaičiuojamas 2025 metų Savivaldybės skolos ir garantijų limitas yra 12324,80 tūkst. Eur.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl Savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 1232,48 tūkst. Eur (10 procentų nuo Skolinimosi rodiklio).

Pagal Savivaldybės administracijos pateiktą informaciją, Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas 2025 m. rugsėjo 30 d. yra 250,0 tūkst. Eur (2,03 proc.), Savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų skolinių įsipareigojimų, dėl kurių suteikta savivaldybės garantija, likutis 142,1 tūkst. Eur.

Savivaldybei suteikus garantijas už Bendrovės imamas ilgalaikes paskolas: 248,0 tūkst. Eur investiciniam projektui finansuoti – elektrostatinio filtro įsigijimui ir 250,0 tūkst. Eur apyvartinių lėšų trūkumui padengti, Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai pagal garantijas sudarytų 640,1 tūkst. Eur (5,2 proc.) ir neviršytų teisės aktais nustatyto 10,0 proc. garantijų limito.

Savivaldybėms grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčių limitas 2025 metams nenustatytas[12].

---

[6] Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“
[7] Ten pat, 4 str.
[8] Lietuvos Respublikos 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymas
[9] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 6 d.
[10] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 7 d.
[11] Lietuvos Respublikos 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo, 2024-12-19 Nr. XV-89, 5 priedas
[12] Lietuvos Respublikos 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymas

Garantijos suteikimo pagrįstumas

UAB „Birštono šiluma“ yra ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo, kuris savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu. Bendrovės steigėjas ir vienintelis akcininkas, valdantis 100 proc. Bendrovės akcijų – Savivaldybė.

Bendrovė 2025-10-01 kreipėsi į Savivaldybės administraciją raštu Nr. 104 „Dėl garantijų suteikimo“.

Bendrovė yra Savivaldybės įsteigta ir valdoma įmonė, todėl Savivaldybė gali suteikti garantijas už Bendrovės prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų sutartis.

Bendrovės finansiniai rodikliai

Civilinio kodekso 6.90 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad garantija laikomas vienašalis garanto įsipareigojimas garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kitam asmeniui – kreditoriui, jeigu asmuo – skolininkas prievolės neįvykdys ar ją įvykdys netinkamai, ir atlyginti kreditoriui nuostolius tam tikromis sąlygomis (skolininkui tapus nemokiam ir kitais atvejais). Garanto atsakomybė yra **subsidiari.**

Bendrovės 2021-2024 metų, 2025-09-30 veiklos finansiniai rodikliai

Rodikliai	2021 m. Eur	2022 m. Eur	2023 m. Eur	2024 m. Eur	2025 m. rugsėjo 30 d. Eur
Grynasis pelnas (Nuostoliai)	**-189208**	**-211565**	**175929**	**-30601**	**-85686**
Turtas:	**1709596**	**2014017**	**1536701**	**1553510**	**1415390**
Ilgalaikis turtas	***1305775***	**1282550**	1173124	1249493	1143170
Trumpalaikis turtas:	***403821***	**731467**	**363577**	**304017**	**269728**
Atsargos	85442	124159	59376	16195	29496
Per vienerius metus gautinos sumos	313016	587787	285856	255872	143070
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	5363	19521	18345	31950	97162
Mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai, iš jų:	**881131**	**1317537**	**680159**	**556255**	**425721**
Po vienų metų mokėtinos sumos ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai	396356	239338	404293	143064	143064
Per vienus metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai	484775	1078199	275866	413191	282657

Šaltinis. Tarnybos atlikta analizė pagal audituotą Bendrovės 2021-2024 metų; 2025-09-30 finansinę atskaitomybę.

Bendrovės veikla nuostolinga. Bendrovė eilę metų dirba nuostolingai, sukauptas **nuostolis** 2025-09-30 – 844,0 tūkst. Eur.

Savivaldybė, neviršydama teisės aktais nustatyto garantijų limito, gali suteikti garantijas už UAB „Birštono šiluma“ imamas ilgalaikes paskolas: 248,0 tūkst. Eur investiciniam projektui finansuoti – elektrostatinio filtro įsigijimui; 250,0 tūkst. Eur apyvartinių lėšų trūkumui padengti. Tačiau dėl nuostolingos Bendrovės veiklos išlieka rizika, kad Bendrovė gali neužtikrinti savalaikio paskolų grąžinimo.

Atkreipiame dėmesį, kad Bendrovės finansiniai rodikliai rodo didėjančią Bendrovės veiklos finansinę riziką. Todėl yra rizika, kad dėl UAB „Birštono šiluma“ nuostolingos veiklos ir prisiimtų įsipareigojimų sumažės galimybė laiku grąžinti paskolas ir šią prievolę vykdyti galimai turės Birštono savivaldybė.

Manome, kad surinkti įrodymai suteikia pakankamą pagrindą nuomonei pareikšti.

IŠVADA

Mūsų nuomone, Birštono savivaldybė, suteikdama garantijas už UAB „Birštono šiluma“ imamą ilgalaikę 248,0 tūkst. Eur paskolą investiciniam projektui finansuoti – elektrostatinio filtro įsigijimui ir imamą ilgalaikę 250,0 tūkst. Eur paskolą – apyvartinių lėšų trūkumui padengti, Savivaldybė neviršys Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatyto Savivaldybės prisiimtų įsipareigojimų pagal garantijas limito.

Savivaldybės kontrolierė Janina Blekaitienė